

Den Haag

ADVIEZEN – Welstands- en Monumentencommissie 2

Gemeente Den Haag, 1 maart 2023

Locatie:

Videoconferentie

Aanwezig:

Karen van Vliet

Joris Molenaar

Plv. voorzitter

Lid

Secretaris:

Karen Heijne

A. INGEKOMEN BOUWPLANNEN

De commissie heeft over onderstaande plannen geadviseerd. De commissie bestond hierbij uit twee leden. Alle aanwezigen hebben hiermee ingestemd. De adviezen zijn ter plekke vastgesteld.

1 Dirk Hoogenraadstraat 91A

Wcie 20230301/202310846

Bouwen (beginselaanvraag): het vergroten van de woning Dirk Hoogenraadstraat 91A door het maken van een dakopbouw.

Niet akkoord

Het beginselplan is getoetst aan de Welstandsnota.

Het onderhavige pand bevindt zich in het gemeentelijk beschermd stadsgezicht Scheveningen Dorp. De bouwhoogte is in deze wijk opvallend uniform. Het voorstel om een extra laag op deze woning te bouwen vormt een aantasting van het daklandschap en leidt niet tot behoud of versterking van de cultuurhistorische waarden van het beschermd stadsgezicht. Hoewel de commissie het voorliggende plan met het voorstel om de oorspronkelijke elementen van het pand te herstellen waardeert, kan zij met een extra bouwlaag op deze locatie niet instemmen.

2 Esdoornstraat 158

Wcie 20230301/202237061

Bouwen: het vergroten van de woning Esdoornstraat 158 door het maken van een dakopbouw.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

De commissie kan in grote lijnen met de hoofdopzet van deze dakopbouw instemmen, maar zij heeft opmerkingen met betrekking tot het volume en de architectonische uitwerking.

De Esdoornstraat kenmerkt zich door een smal profiel. Het betreft de eerste opbouw op dit architectonische ensemble, het ontwerp zal leidend zijn voor toekomstige dakopbouwen op het bouwblok. De commissie constateert dat het voorliggende plan het maximale volume opzoekt, waardoor het zich onvoldoende hecht aan de bestaande architectuur van het onderliggende pand. Dit wordt versterkt door de voorgestelde contrasterende architectonische uitwerking in materiaalgebruik en detaillering. Zij vraagt meer terughoudendheid in volume en uitstraling.

In de hiërarchie van het pand dient de dakopbouw ondergeschikt te zijn. De overkraging en de hoogte aan de tuinzijde zijn hiermee in strijd. De commissie vraagt zowel de totale hoogte als het volume aan de achterzijde terug te brengen. De architectuur dient dichter bij de oorspronkelijke bakstenen gevel van het pand te blijven, qua materiaal maar ook in de indeling.

De commissie oordeelt positief over de voorgestelde toepassing van een groenzone aan de voorzijde, voor het terras. In plaats van een afscheiding met glasplaten vraagt zij een spijlenhek met een antraciete kleurstelling toe te passen. De positie van het hekwerk is akkoord.

De gevel dient in aansluiting op de onderliggende bestaande gevel te worden bekleed met een overeenkomstig keramisch materiaal, afgestemd op de bestaande bakstenen van de metselwerk gevel. Namelijk wat betreft de kleur en het formaat, het type en de kleur van de voeg en het metselwerkverband. Dit geldt ook voor de achtergevel. Beide gevels dienen een duidelijke beëindiging te hebben met een houten boeideel en een zinken kraal. In hoogte ondergeschikt aan de bestaande dakrand.

Aan de achterzijde vraagt de commissie de tweede (teruggelegen) gevellijn aan te houden en het volume niet over de onderbouw uit te laten steken. Door de bestaande dakrand te behouden vormt de opbouw een duidelijk ondergeschikte toevoeging. Ook voor de indeling vraagt de commissie een nieuw voorstel te doen dat aansluit op de onderliggende indeling.

De commissie vraagt de wachtgevels in stucwerk uit te voeren in een stofgrijze kleurstelling (RAL 7037) of vergelijkbaar. Eventuele ventilatievoorzieningen dienen niet in het glas te worden opgenomen, maar verholen te worden uitgevoerd. Voor de detaillering vraagt de commissie bij de volgende indiening de maatvoering toe te voegen.

3 Hoenderloostraat 81

Wcie 20230301/202312021

Bouwen: het vergroten van de woning Hoenderloostraat 81 door het maken van een doorbraak en een dakopbouw.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

Hoewel de commissie zich een dakopbouw op dit bouwblok voor kan stellen en de keuze voor een hoofdvolume, met een dakschild aan de voorzijde en een setback met terras aan de achterzijde, onderschrijft kan zij nog niet instemmen met de architectonische uitwerking.

De indeling aan de voorzijde met twee dakkapellen is akkoord, maar voor de beoordeling van de positionering, afmeting en het ritme van de dakkapellen op het dakvlak vraagt de commissie een geveltekening van de toekomstige situatie, waarbij dit opbouwprincipe over het hele ensemble wordt toegepast.

Het plan sluit aan bij de tekeningen van het reeds vergunde plan aan de overzijde op nummer 134, maar het bevindt zich op een ander architectonisch ensemble. De commissie vraagt de tekeningen van het vergunde plan aan te houden en niet het gerealiseerde plan dat daarvan afwijkt.

Een dakhelling van 70 graden voor het schilddak is akkoord. De commissie stemt tevens in met de toepassing van kunststof kozijnen, maar vraagt een blokprofiel toe te passen. Aansluitend op het uiterlijk en het profiel van de oorspronkelijke houten kozijnen. Dit geldt voor de kozijnen van de opbouw, maar ook voor de te vervangen kozijnen op de tweede verdieping. Daarbij dient ook het profiel en de indeling van het oorspronkelijke schuifraam met wisseldorpel te worden aangehouden met een verspringing van de glaslijn ter plaatse van de wisseldorpel. De commissie vraagt deze details bij de aanvraag toe te voegen. Voor de kleurstelling is crèmewit (RAL 9001) passend.

De indeling van de achtergevel is akkoord, echter dient voor een goede hechting van de opbouw aan de bestaande architectuur de gevel te worden bekleed met een keramisch product afgestemd op de bestaande bakstenen van de metselwerk gevel. Namelijk wat betreft de kleur en het formaat, het type en de kleur van de voeg en het metselwerkverband. De gevel dient te worden beëindigd met een houten boeideel met zinken kraal. Waarbij het boeideel niet hoger is dan de bestaande dakrand van het pand. De commissie vraagt het hekwerk aan de achterzijde iets meer terug te leggen ten opzichte van de gevellijn, en daarmee ook het privacy scherm. Zij doet voor het scherm de suggestie deze voor een lichtere uitstraling bijvoorbeeld in matglas uit te voeren. Aansluitend bij de bestaande architectuur dient de wachtgevel in stucwerk te worden uitgevoerd in een stofgrijze kleurstelling (RAL 7037).

De commissie vraagt bij de detailtekeningen de maatvoering toe te voegen. Een detail van de zijwang van de dakkapel en een detail van de beëindiging van het schilddak ter plaatse van de nok ontbreken en moeten worden aangevuld. De commissie vraagt de zijwangen in zink uit te voeren. Ook vraagt zij een zijdetail van de dakkapel en de aansluiting ervan op het dakvlak toe te voegen. Deze aansluiting liefst gedetailleerd met een verholen goot onder de dakpannen in plaats van een aansluiting met een loodslabbe op de dakpannen. De toepassing van een blauw gesmoorde dakpan is akkoord. De ventilatieroosters dienen verholen te worden gedetailleerd en niet in het glas opgenomen.

4 Irisplein 39

Wcie 20230301/202218564

Bouwen: het vergroten van de woning Irisplein 39 door het maken van een dakopbouw.

Akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

De commissie heeft eerder met het plan ingestemd. Stedenbouwkundig is het balkon aan de voorzijde negatief beoordeeld en komen te vervallen. Het plan is verder niet aangepast en akkoord.

5 Oudemansstraat 181

Wcie 20230301/202226580

Bouwen/Cultuurhistorie: het veranderen van de woning Oudemansstraat 181 door het aanpassen van de constructie en de indeling, alsmede het toevoegen van een extra bouwlaag ten behoeve van het realiseren van twee zelfstandige woningen.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota en beoordeeld in het kader van de dubbelbestemming 'Waarde-Cultuurhistorie'.

Het pand is gelegen binnen het gemeentelijk beschermde stadsgezicht Laakkwartier. Het bestaande pand kenmerkt zich door een gevel met veel plastic en meanderende dakluifel. Aan de overzijde van de straat zijn eerder dakopbouwen vergund, deze bevinden zich echter op een andere architectonische eenheid. Het voorgestelde plan verwijst in opzet naar deze vergunde plannen.

De commissie acht het voorgestelde hoofdvolume met een dakschild aan drie zijden als beëindiging van dit bouwblok voorstelbaar. Een indeling met een dakraam en een dakkapel boven de erker is voorstelbaar. De commissie vraagt de dakkapel een meer horizontaal of gestrekt karakter te geven door de kapel minder hoog te maken en ook iets hoger op het dakvlak te laten beginnen, vergelijkbaar met de hoogte van de tegenovergelegen vergunde dakkapellen. Een geveltekening van de toekomstige situatie, waarbij dit opbouwprincipe over het hele ensemble wordt toegepast, is nodig om de toekomstige ritmiek op het totale blok te kunnen beoordelen.

Passend bij de architectuur in het beschermde stadsgezicht vraagt de commissie de dakkapel een slankere dakrand te geven, in hiërarchie ondergeschikt aan de bestaande dakrand. En de dakrand tevens meer overstek te geven aan de voorzijde en de zijkanten. Aansluitend op de plastic van het overstek van de bestaande dakrand en de betonbanden van het onderliggende pand. Deze opmerkingen gelden tevens voor de indeling van de achterzijde. Een tekening van de wachtgevel ontbreekt.

De commissie vraagt in het algemeen de tekeningen en detaillering consequent op elkaar af te stemmen. De zijwang van de dakkapel is op het detailblad slank gedetailleerd (in tegenstelling tot de tekening van het vooraanzicht) en akkoord. Gevraagd wordt de maatvoering toe te voegen. De commissie constateert dat het horizontale detail een houten kozijn toont en de overige details kunststof kozijnen. Kunststof kozijnen uitgevoerd in een blokprofiel zijn akkoord. De commissie vraagt tevens een detail toe te voegen van de zijaansluiting van de dakkapel op het dakvlak. Zij vraagt om deze aansluiting uit te voeren met een verholten goot onder de dakpannen in plaats van een aansluiting met lood over de pannen. De detaillering van het dakraam ontbreekt en dient te worden aangevuld. De voorgestelde kleuren en materialen zijn akkoord.

6 Parallelweg 18

Wcie 20230301/202312086

Bouwen: het vergroten van de woning Parallelweg 18 door het maken van een dakopbouw.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

De commissie acht een opbouw op deze locatie voorstelbaar, maar zij stemt niet in met de typologie van het voorstel.

Het pand is gelegen op de hoek van het bouwblok en vormt met het naastgelegen pand de kop. Deze kop is zeer prominent in het straatbeeld aanwezig vanwege het brede profiel van de straat en de directe ligging aan het spoor.

De commissie vraagt de gevel niet door te metselen, maar de opbouw als een zelfstandig element te ontwerpen zodat de opbouw een toevoeging is op de gevelcompositie van de twee kopgevels en deze niet verstoort. De getoonde voorbeelden in de straat kennen een andere stedenbouwkundige context en het betreft panden van een ander architectonisch type, waarbij de opbouw waarschijnlijk al bij de bouw is uitgevoerd. De commissie vraagt de opbouw met een kleine setback los te houden van de bestaande opgemetselde borstwering en uit te voeren in een bij het metselwerk contrasterend maar duurzaam materiaal. Echter, wel gerelateerd aan de bestaande architectuur en materiaaltoepassing. Met het ontwerp dient het pand in de hiërarchie de architectonische opbouw van basement, middendeel en kroon te volgen.

De kopgevel is tevens de voorgevel van het pand. De commissie benadrukt deze gevel ook als een voorgevel te ontwerpen, in plaats van het blind doormetselen van de gevel. De wachtgevel is niet getekend en dient te worden toegevoegd. De commissie merkt op dat de bijgevoegde tekeningen met een suggestie van de toekomstige situatie niet van het goede principe uitgaan en buiten beschouwing zijn gelaten.

De commissie vraagt de detaillering eveneens af te stemmen op het bestaande pand en volledig aan te leveren. Zij merkt daarbij op dat niet alle details technisch correct zijn. Gezien de impact van de gevraagde wijzigingen op de architectonische uitwerking (detaillering, materialen en kleurstelling) van het plan, zal de commissie die pas beoordelen als de typologie aangepast is. De toegepaste kleur- en materiaalstaat dient aangevuld te worden met specificaties en kleurcodes (RAL).

7 Rijswijkseweg 415

Wcie 20230301/202209972

Bouwen/Cultuurhistorie: het vergroten van de woning Rijswijkseweg 415 door het maken van een opbouw en het realiseren van een extra woning met balkon.

Akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota en beoordeeld in het kader van de dubbelbestemming 'Waarde-Cultuurhistorie'.

De commissie heeft eerder ingestemd met de hoofdvorm maar had nog enkele opmerkingen ten aanzien van de architectonische uitwerking. Het aangepaste plan komt tegemoet aan de eerdere bezwaren. De commissie merkt echter op dat ten opzichte van het eerdere plan de indeling van de achtergevel is aangepast. De indeling is voorstelbaar, de commissie geeft echter de suggestie mee de dubbele openslaande deuren uit te lijnen op het middendeel van de ondergelegen pui op de begane grond en ook de deur rechts (merk 4) uit te lijnen op de onderliggende gevelindeling.

Als laatste benadrukt de commissie dat de dakranden en het houtwerk in de kleur crèmewit (RAL 9001) dienen te worden uitgevoerd en niet in zuiver wit (RAL 9010).

8 Stationsweg 53B

Wcie 20230301/202220002

Bouwen: het vergroten van de woning Stationsweg 53B door het maken van een dakopbouw en het gedeeltelijk dichtzetten van het balkon op de 2e verdieping.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

De commissie heeft eerder een opbouw op dit pand denkbaar geacht. Het voorgestelde hoofdvolume met een zinken kap is voorstelbaar, maar vanwege de asymmetrie van het bestaande cultuurhistorisch bijzondere pand heeft de commissie gevraagd de afstemming van de opbouw op de gevelcompositie nader te bestuderen.

Het aangepaste plan is een voorstel om tot een ontwerprichting te komen. Het gaat in op de asymmetrische indeling van het pand door op de linker raam-as een glazen uitbouw te situeren. De commissie acht een accent in deze richting voorstelbaar, maar vraagt het element bescheiden te houden en alleen ter plaatse van het linker stramien toe te voegen aan de kap. Als een soort erker of torentje. De commissie acht het voorstelbaar dat het element langs de zijgevel verder naar achter doorloopt. Door de uitbouw als accent terug te brengen blijft de kap aan de straatzijde meer in zijn waarde en als dusdanig herkenbaar. Een invulling van dit element met glas is voorstelbaar. De hoogte van het element, en ook de uitbouw aan de zijkant bij de trap, acht de commissie te hoog ten opzichte van het dakvlak. Zij vraagt de hoogte terug te brengen naar een minimale functionele maat.

Voor de verdere uitwerking van het plan geeft de commissie de suggestie om te onderzoeken of de kap kan worden doorgezet met een nok in plaats van af te vlakken. Of dit passend is in het straatbeeld en in de balans van het ontwerp van de opbouw zelf. Op deze manier zou eventueel ook de unit van de warmtepomp elegant in de kap kunnen worden opgenomen.

De commissie laat nogmaals haar waardering blijken voor de zorgvuldige aanpak van het plan. Overige aspecten met betrekking tot de architectonische uitwerking zijn bij deze behandeling niet aan de orde geweest en zullen bij de verdere uitwerking beoordeeld worden.

9 Vlasakkersstraat 147

Wcie 20230301/202311525

Bouwen: het vergroten van de woning Vlasakkersstraat 147 door het maken van een dakopbouw.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

Hoewel de commissie een dakopbouw op dit bouwblok voorstelbaar acht en de keuze voor de typologie van de hoofdvorm onderschrijft, kan zij niet instemmen met de architectonische uitwerking van het volume.

De voorgestelde dakopbouw bevindt zich op een specifieke architectonische hoek en duidelijke zichtlocatie. Om tot een harmonieus geheel te komen, ook binnen een mogelijk langdurige tijdelijke situatie met een dakopbouw, dienen volgens de commissie een aantal constanten vanuit de bestaande architectuur te worden aangehouden. De overstekende luifel van de dakrand dient als beëindiging van het ensemble te worden behouden. De twee portieken fungeren als een soort boekensteunen en dienen eveneens in hoogte en geslotenheid intact te blijven, omdat ze van belang zijn voor de compositie van het gevelbeeld van deze hoek. De voorgestelde verhoging van het portiekelement en de toevoeging van een raam zijn dan ook niet voorstelbaar.

Een opbouw in de gevellijn acht de commissie als principe voorstelbaar. De commissie vraagt het volume in hoogte - zoveel als functioneel mogelijk - beperkt te houden. De opbouw dient te worden uitgevoerd in een keramisch materiaal, aansluitend bij de bestaande bakstenen van de metselwerk gevel. Namelijk wat betreft de kleur en het formaat, het type en de kleur van de voeg en het metselwerkverband. Om het volume een terughoudend karakter te geven dient het niet met een luifel te worden beëindigd, maar met een metselwerkaccent in de vorm van een band met een rollaag, gelijk aan de beëindiging van het volume van de portiek.

Vanwege de prominente zichtlocatie vraagt de commissie in dit geval ook de (diagonale) wachtgevel met hetzelfde keramisch product af te werken als de andere gevels. Dit zorgt voor een rustig straatbeeld zolang slechts op deze helft een gerealiseerde opbouw aanwezig is. De voorgestelde pergola aan de achterzijde is niet storend in het zicht en in dit geval akkoord. Wel wordt gevraagd de detaillering van dit element aan te leveren en de kleur- en materiaalspecificaties op te geven. De detaillering en de specificatie van de gebruikte kleuren en materialen zijn niet volledig en dienen te worden aangevuld. Ze zijn bij deze beoordeling dan ook niet besproken en worden bij een volgende indiening meegenomen.

Karen van Vliet

Plv. voorzitter Welstands- en Monumentencommissie